

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 56/2018-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 25. januára 2018 predbežne prerokoval sťažnosť Nitrianskeho samosprávneho kraja, Štefánikova trieda 69, Nitra, právne zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Ján Majling, s. r. o., Palárikova 14, Bratislava, v mene ktorej koná advokát JUDr. Ján Majling, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 20 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 11 ods. 1 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uzneseniami Krajského súdu v Bratislave č. k. 18 CoE 133/2011-171 z 30. marca 2012 a č. k. 18 CoE 247/2014-258 z 26. marca 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Nitrianskeho samosprávneho kraja o d m i e t a ako oneskorene podanú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. septembra 2016 doručená sťažnosť Nitrianskeho samosprávneho kraja (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 11 ods. 1 a čl. 36 ods. 1 Listiny

základných práv a slobôd, ako aj práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uzneseniami Krajského súdu v Bratislave (ďalej aj „krajský súd“) č. k. 18 CoE 133/2011-171 z 30. marca 2012 a č. k. 18 CoE 247/2014-258 z 26. marca 2015 (ďalej aj „napadnuté uznesenia“), ktorými bolo z dôvodu nesprávneho označenia povinného zastavené exekučné konanie, v ktorom bol sťažovateľ oprávneným.

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva takýto stav vecí: Sťažovateľ tvrdí, že je veriteľom a v exekučnom konaní oprávneným proti zdravotnej poisťovni Dôvera. Presnejšie, sťažovateľom zriadená a neskôr zrušená rozpočtová organizácia Správa záväzkov a pohľadávok Nitra bola oprávnenou vo vzťahu k poisťovni Sideria. Okresný súd Bratislava II ako exekučný súd uznesením č. k. 55 Er 823/2008-140 z 13. decembra 2010 zastavil exekučné konanie podľa § 57 ods. 1 Exekučného poriadku, pretože exekučný titul – rozsudok Okresného súdu Košice II č. k. 17 C 1352/2000-72 z 10. decembra 2001 nebol vykonateľný z toho dôvodu, že povinný nebol riadne označený – v záhlaví uvedeného rozsudku je žalovaný označený ako „Sideria“ bez uvedenia mesta a identifikačného čísla organizácie, z čoho nie je možné posúdiť, či takto označený subjekt je totožný s povinným, resp. či povinný je právny nástupca takto označeného žalovaného.

3. Krajský súd v Bratislave uznesením č. k. 18 CoE 133/2011-171 z 30. marca 2012 potvrdil uznesenie o zastavení konania. Sťažovateľ ako oprávnený podal proti tomuto rozhodnutiu súbežne dovolanie a ústavnú sťažnosť. Ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako neprípustná uznesením sp. zn. IV. ÚS 121/2013, pretože sa paralelne rozhodovalo o dovolaní. V dovolaní sťažovateľ namietal odňatie možnosti konať pre arbitrárnosť rozhodnutia, avšak Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) zrušil uznesenie krajského súdu *ex lege* z dôvodu podľa v tom čase platného a účinného § 237 písm. b) Občianskeho súdneho poriadku [ďalej aj „OSP“ (Ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania)], pretože krajský súd nemal konať so Správou záväzkov a pohľadávok Nitra. V *obiter dicte* však najvyšší súd uviedol, že v jeho inej právnej veci (v uznesení sp. zn. 3 Cdo 91/2012 z 28. júna 2012) vyslovil nesúhlas so záverom odvolacieho súdu, ktorý potvrdil napadnuté uznesenie súdu prvého

stupňa o zastavení exekúcie z dôvodu absencie identifikačného čísla účastníkov konania v exekučnom titule; v tomto rozhodnutí tiež konštatoval, že ak súd v rozhodnutí prípadne označí účastníkov konania spôsobom, ktorý celkom nezodpovedá tomu, ako sa účastníci občianskeho súdneho konania majú presne označovať (§ 79 ods. 1 druhá veta OSP), nie je to bez ďalšieho na ujmu vykonateľnosti takého rozhodnutia, ak je možné z neho bez pochybností vyvodiť, komu bola uložená povinnosť.

4. Po tomto kasačnom rozhodnutí najvyššieho súdu krajský súd uznesením č. k. 18 CoE 247/2014-258 z 26. marca 2015 opäť potvrdil zastavenie konania držiak sa právneho názoru o nedokonalom označení povinného, a preto ho sťažovateľ opäť napadol dovolaním, ale vtedy ešte nie ústavnou sťažnosťou.

5. Najvyšší súd uznesením sp. zn. 3 ECdo 5/2016 z 22. júna 2016 druhé dovolanie sťažovateľa odmietol, pretože od 1. januára 2016 ustanovenie § 237 ods. 2 OSP zakázalo prípustnosť zmätočného dovolania v exekučných konaniach (Dovolanie podľa odseku 1 nie je prípustné proti rozhodnutiu v exekučnom konaní podľa osobitného predpisu.).

6. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namieta porušenie základných práv na súdnu ochranu a ochranu majetku zastavením exekučného konania, a to proti obidvom uzneseniam krajského súdu, ktorými bolo potvrdené uznesenie okresného súdu č. k. 55 Er 823/2008-140 z 13. decembra 2010.

7. Na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti sa sťažovateľ domáha toho, aby ústavný súd o jeho sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, článku 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Uznesením Krajského súdu v Bratislave č.k. 18 CoE/133/2011-171 zo dňa 30.3.2012 a Uznesením Krajského súdu v Bratislave, č. k.: 18CoE/247/2014-258, zo dňa 26.3.2015 porušené bolo.

Základné právo sťažovateľa vlastníť a právo užívať majetok (vlastnícke právo) v zmysle ustanovenia článku 20 ods. 1 Ústavy SR, článku 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a článku 1 ods. 1 Prvého dodatkového protokolu k Európskemu dohovoru o ľudských právach, Uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 18 CoE/133/2011-171 zo dňa 30.3.2012 Uznesením Krajského súdu v Bratislave, č. k.: 18CoE/247/2014-258, zo dňa 26.3.2015 porušené bolo.

Uznesenie Krajského súdu v Bratislave, č. k.: 18CoE/247/2014-258, zo dňa 26.3.2015 Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje a vec vracia Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.“

II.

8. Podľa čl. 127 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

10. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

11. Podstatou sťažnosti je ústavná námietka sťažovateľa, podľa ktorej krajský súd napadnutými uzneseniami porušil jeho základné právo na súdnu ochranu a základné právo

na ochranu majetku tým, že potvrdil zastavenie exekučného konania z dôvodu nepresného označenia povinného.

12. Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde jednou z podmienok prijatia sťažnosti fyzickej osoby na ďalšie konanie pred ústavným súdom je podanie sťažnosti v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu.

13. Sťažovateľ odvíja lehotu na podanie ústavnej sťažnosti proti uzneseniu krajského súdu č. k. 18 CoE 247/2014-258 z 26. marca 2015 odo dňa doručenia uznesenia najvyššieho súdu, ktorým najvyšší súd odmietol sťažovateľovo dovolanie proti tomuto uzneseniu krajského súdu. Zmyslom lehoty na podanie ústavnej sťažnosti je fixácia právnej istoty, a to voči všetkým účastníkom pôvodného konania.

14. Zložitý vzťah dovolania podľa § 237 OSP (dôvody zmätočnosti) a ústavnej sťažnosti je daný tiež tým, že (i) dovolanie aj ústavná sťažnosť smerujú proti právoplatným rozhodnutiam, (ii) dovolaním podľa § 237 OSP možno kasáciou zahojiť niektoré procesné záťaž s ústavným rozmerom, ale nie akékoľvek ústavné záťaž (iii) a napokon pri dovolaní podľa § 237 OSP splýva prípustnosť s dôvodnosťou. V záujme umožnenia riadneho využitia dovolania aj ústavnej sťažnosti ústavný súd konštantne akceptuje podanie ústavnej sťažnosti po rozhodnutí súdu dovolacieho, a to proti rozhodnutiu druhostupňového súdu, ako aj proti rozhodnutiu dovolacieho súdu (II. ÚS 592/2015, I. ÚS 169/09, III. ÚS 166/2014, IV. ÚS 317/2013). S týmto poňatím súvisí, že ústavný súd považuje podané dovolanie za účinný prostriedok nápravy, a tak ústavné sťažnosti proti rozhodnutiam, proti ktorým bolo zároveň podané dovolanie, odmieta pre nedostatok právomoci alebo pre neprípustnosť (II. ÚS 337/2016, bod 11).

15. Ústavný súd nemôže akceptovať včasnosť lehoty proti uzneseniu krajského súdu, ak neexistuje ani teoretická zákonná možnosť prípustnosti dovolania, ktoré bolo proti uzneseniu krajského súdu podané. V predmetnej veci bola prípustnosť dovolania *ex lege* vylúčená § 237 ods. 2 OSP. Opravným prostriedkom neprípustným priamo na základe

jasného textu zákona sa tak prerušuje väzba medzi rozhodnutím krajského súdu a ústavnou sťažnosťou (Je to v podstate rovnaká situácia, akoby sťažovateľ podal dovolanie oneskorene. Takto nemožno zachovať lehotu proti skoršiemu rozhodnutiu.). Prirodzene iná by bola situácia, ak by túto ústavnú sťažnosť podal sťažovateľ paralelne s druhým dovolaním.

16. Z uvedeného vyplýva, že v predmetnej veci bolo takpovediac prerušené spojenie medzi napadnutým rozhodnutím krajského súdu a ústavnou sťažnosťou, lehotu už nemožno odvíjať od právoplatnosti dovolacieho rozhodnutia, ale od právoplatnosti uznesenia krajského súdu č. k. 18 CoE 247/2014-258 z 26. marca 2015, a tak je sťažnosť oneskorená. Sťažovateľ si pravdepodobne neuvedomil zmenu v podobe zákona č. 353/2014 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v znení neskorších predpisov, ktorý vniesol do Občianskeho súdneho poriadku ustanovenie § 237 ods. 2. Táto zmena ešte neplatila, keď podal prvé dovolanie.

17. V právnej vete nálezu sp. zn. III. ÚS 674/2014 (rozhodnutie č. 61/2014, Zbierka nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky) ústavný súd uviedol: „V prípadoch uplatnenia dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku spôsobilého zabezpečiť ochranu práv sťažovateľa, následne však odmietnutého dovolacím súdom pre neprípustnosť je lehota pre podanie sťažnosti ustanovená § 53 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov v zásade zachovaná aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu všeobecného súdu.

To však neplatí v prípadoch, v ktorých je neprípustnosť dovolania daná *ex lege* (napr. správne súdnictvo), kde dovolanie nemožno považovať za účinný prostriedok nápravy.“

18. V uznesení sp. zn. III. ÚS 631/2016 ústavný súd rozhodoval o takmer zhodnej veci, v ktorej bolo dovolanie tiež *ex lege* neprípustné na základe § 237 ods. 2 OSP. Ústavný súd konštatoval, že „v čase podania dovolania sťažovateľom bola účinná zákonná právna

úprava, ktorá prostredníctvom § 237 ods. 2 OSP ustanovovala, že dovolanie podľa odseku 1 nie je prípustné proti rozhodnutiu v exekučnom konaní podľa osobitného predpisu. Keďže v prípade sťažovateľa právny poriadok explicitne vylučoval podanie tohto mimoriadneho opravného prostriedku, sťažovateľ, ktorý sám má právnické vzdelanie a aj v odvolacom a dovolacom konaní bol zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, mohol a mal vedieť, že ním podané dovolanie, v ktorom uplatnil dovolací dôvod podľa § 237 ods. 1 písm. f) OSP, je v exekučnom konaní *ex lege* neprípustné a ako také ho najvyšší súd aj odmietne. Dovolanie sťažovateľa teda v žiadnom prípade nebolo možné považovať za účinný opravný prostriedok alebo iný právny prostriedok, ktorý mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd poskytoval a na ktorých použitie bol oprávnený podľa osobitných predpisov (pozri napr. IV. ÚS 208/08, IV. ÚS 274/09, II. ÚS 87/09, II. ÚS 65/2010). Sťažovateľ bol oprávnený domáhať sa ochrany svojich základných práv a slobôd proti právoplatnému rozhodnutiu krajského súdu priamo sťažnosťou adresovanou ústavnému súdu, čo však v dvojmesačnej lehote vyplývajúcej z § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde neurobil.“

19. Sťažovateľ namieta tiež protiústavnosť uznesenia krajského súdu č. k. 18 CoE 133/2011-171 z 30. marca 2012, avšak nežiada jeho zrušenie. Ústavná sťažnosť proti tomuto uzneseniu je z už vysvetlených dôvodov tiež oneskorená.

20. Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti ústavný súd posúdil sťažnosť sťažovateľa ako podanú oneskorene a z uvedeného dôvodu ju v zmysle § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. januára 2018